

32003L0041

2003 9 23

EUROPOS SĄJUNGOS OFICIALUSIS LEIDINYS

L 235/10

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2003/41/EB**2003 m. birželio 3 d.****dėl įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos ir priežiūros**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalį, 55 straipsnį ir 95 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Tikra finansinių paslaugų vidaus rinka nulemia ekonomikos augimą ir naujų darbo vietų kūrimą Bendrijoje.
- (2) Jau yra padaryta svarbių pasiekimų kuriant šią vidaus rinką, leidžiant finansų įstaigoms veikti kitose valstybėse narėse ir užtikrinant aukštą finansinių paslaugų vartotojų apsaugos lygį.
- (3) Komisijos pranešime „Bendrijų nuostatų dėl finansų rinkų įgyvendinimas: veiksmų planas“ įvardytos veiksmų, kurių reikia finansinių paslaugų vidaus rinkai sukurti, serijos, o Europos Vadovų Taryba 2000 m. kovo 23 d. ir 24 d. vykusiam susitikime Lisabonoje paragino įgyvendinti šį planą iki 2005 metų.
- (4) Finansinių paslaugų veiksmų plane kaip skubus prioritetas akcentuojamas poreikis parengti direktyvą dėl rizikos ribojimu pagrįstos įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, priežiūros, kadangi šios įstaigos yra pagrindinės finansų įstaigos, kurioms turi tekti lemiamas vaidmuo užtikrinant finansų rinkų integraciją, efektyvumą ir likvidumą, tačiau joms nėra sukurtas vientisas Bendrijos teisės aktų pagrindas, kuris leistų pasinaudoti visais vidaus rinkos privalumais.
- (5) Kadangi socialinės apsaugos sistemoms tenka vis didesnis spaudimas, ateityje bus vis labiau pasikliaujama profesinėmis išmoka laiko pensijomis. Todėl reikėtų išplėtoti profesinio išmoka laiko pensijas, neginčijant socialinės apsaugos pensijų sistemų kaip saugios, ilgalaikės

ir veiksmingos socialinės apsaugos, kuri senatvėje turėtų užtikrinti gerą gyvenimo lygį, svarbos. Pastaroji turėtų būti pagrindinis Europos socialinio modelio stiprinimo tikslas.

- (6) Todėl ši direktyva yra pirmasis žingsnis į profesinių pensijų skyrimo vidaus rinką, sukurtą europiniu mastu. Nustačius „apdairaus žmogaus“ taisyklę kaip pagrindinį kapitalo investicijų principą ir sudarius galimybę įstaigoms veikti už savo šalies ribų, skatinamas santaupų nukreipimas į profesinių pensijų skyrimo sektorių, o tai prisideda prie ekonominės ir socialinės pažangos.
- (7) Šioje direktyvoje nustatytais riziką ribojančiomis taisyklėmis siekiama tiek užtikrinti aukštą būsimųjų pensininkų apsaugos laipsnį dėl taikomų griežtų priežiūros standartų, tiek ir atverti kelią veiksmingam profesinių pensijų sistemų valdymui.
- (8) Įstaigoms, kurios yra visiškai atskirtos nuo visų remiančiųjų subjektų ir kurios veikia finansavimo pagrindu tik tam, kad skirtų išmoka laiko išmokas, turėtų būti suteikta laisvė teikti paslaugas ir investuoti tik tada, jeigu joms taikomi koordinuojami riziką ribojantys reikalavimai, nepriklausomai nuo to, ar šios įstaigos laikomos juridiniais subjektais.
- (9) Vadovaudamosi subsidarumo principu, valstybės narės turėtų išlikti visiškai atsakingos už savo pensijų sistemų sąrangą ir pačios priskirti vaidmenį kiekvienam iš trijų atskiros valstybės narės pensijų sistemos „ramsčių“. Priimdamos sprendimą dėl antrojo ramsčio, jos visiškai atsakingos už įvairių profesinių išmoka laiko išmokas teikiančių įstaigų, pavyzdžiui, visą ūkio šaką apimančių pensijų fondų, bendrovės pensijų fondų ir gyvybės draudimo bendrovių, vaidmenį ir funkcijas. Šia direktyva nesiekiama kelti abejonių dėl šios prerogatyvos.
- (10) Nacionalinės taisyklės dėl savarankiškai dirbančių asmenų narystės įstaigose, atsakingose už profesinių pensijų skyrimą, skiriasi. Kai kuriose valstybėse narėse įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, gali veikti susitarimų, sudarytų su profesinėmis organizacijomis arba grupėmis, kurių nariai veikia pagal savarankiškai dirbančiuosius, arba tiesiogiai su savarankiškai dirbančiais ir dirbančiais asmenimis, pagrindu. Kai kuriose valstybėse narėse savarankiškai dirbantis asmuo gali tapti įstaigos nariu, jeigu jis veikia kaip darbdavys arba įmonei teikia profesines paslaugas. Kai kuriose valstybėse narėse savarankiškai dirbantys asmenys negali tapti įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, nariais, jeigu jie neatitinka tam tikrų reikalavimų, įskaitant numatytuosius socialinėje ir darbo teisėje.

⁽¹⁾ OL C 96 E, 2001 3 27, p. 136.

⁽²⁾ OL C 155, 2001 5 29, p. 26.

⁽³⁾ 2001 m. liepos 4 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 65 E, 2002 3 14, p. 135), 2002 m. lapkričio 5 d. Tarybos bendroji pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2003 m. kovo 12 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje) ir 2003 m. gegužės 13 d. Tarybos sprendimas.

- (11) Įstaigoms, valdančioms socialinės apsaugos sistemas, kurios jau koordinuojamos Bendrijos lygiu, ši direktyva neturėtų būti taikoma. Nepaisant to, reikėtų atsižvelgti į įstaigų, kurios vienoje valstybėje narėje valdo tiek socialinės apsaugos, tiek ir profesinių pensijų sistemas, specifiškumą.
- (12) Finansų įstaigoms, kurios jau gauna naudos iš Bendrijos teisės aktų, ši direktyva apskritai neturėtų būti taikoma. Tačiau, kadangi šios įstaigos tam tikrais atvejais gali siūlyti profesinių pensijų paslaugas, svarbu užtikrinti, kad ši direktyva neiškreipia konkurencijos. Šių iškreipimų galima išvengti gyvybės draudimo bendrovių profesinių pensijų veiklai taikant šios direktyvos reikalavimus, ribojančius riziką. Komisija turėtų atidžiai stebėti profesinių pensijų rinkos būklę ir įvertinti galimybę pasirinktinai taikyti šią direktyvą kitoms reguliuojamoms finansų įstaigoms.
- (13) Siekiant užtikrinti finansų saugumą išėjus į pensiją, įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, mokamos išmokos dažniausia turėtų numatyti pensijos mokėjimą iki gyvos galvos. Taip pat turėtų būti galimybė skirti laikinas arba vienkartinės išmokas.
- (14) Svarbu užtikrinti, kad vyresniems ir neigaliems žmonėms nekiltų skurdo pavojus ir jie galėtų džiaugtis geru gyvenimo lygiu. Tinkama biometrinių rizikų draudiminė apsauga profesinių pensijų susitarimuose yra svarbus kovos su pagyvenusių žmonių skurdu ir nesaugumu aspektas. Kurdami pensijų sistemą, darbdaviai ir darbuotojai arba jų atitinkami atstovai turėtų išnagrinėti galimybę sukurti pensijų sistemą, į kurią būtų įtrauktos nuostatos dėl ilgą amžiškumo rizikos ir profesinio neigalumo rizikų draudimo bei nuostatos dėl maitintojo netekusių asmenų.
- (15) Suteikus valstybėms narėms galimybę nacionalinių įgyvendinimo teisės aktų netaikyti įstaigoms, valdančioms sistemas, kurių bendras narių skaičius mažesnis kaip 100, gali palengvinti priežiūrą kai kuriose valstybėse narėse, nepakenkiant tinkamam šios srities vidaus rinkos funkcionavimui. Tačiau tai neturėtų pažeisti šių įstaigų teisės paskirti kitoje valstybėje narėje įsteigtus ir tinkamai įgaliotus investicijų valdytojus ir priežiūrėtojus jų investicijų portfeliiui valdyti ir jų turtui saugoti.
- (16) Tokioms įstaigoms kaip „Unterstützungskassen“ Vokietijoje, kurių nariai neturi juridinės teisės gauti tam tikro dydžio išmokas ir kurių interesus saugo privalomasis įstatymais numatytas bankroto draudimas, ši direktyva neturėtų būti taikoma.
- (17) Siekdamas apsaugoti narius ir išmokų gavėjus, įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, turėtų apsiriboti tik šioje direktyvoje nurodytomis ir iš jos kylančiomis veiklos rūšimis.
- (18) Subankrutavus remiančiajam subjektui, narys susiduria su rizika netekti ir darbo, ir įgytos teisės gauti pensiją. Todėl būtina užtikrinti, kad subjektas ir įstaiga yra aiškiai atskirti bei yra nustatyti narius apsaugantys būtiniausi riziką ribojantys standartai.
- (19) Įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, valstybėse narėse veikia ir yra prižiūrimos iš esmės skirtingai. Kai kuriose valstybėse narėse leidžiama prižiūrėti ne tik pačią įstaigą, bet ir subjektus arba bendroves, kurioms leista valdyti šias įstaigas. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama atsižvelgti į šį specifiškumą, jeigu veiksmingai laikomasi visų šioje direktyvoje nustatytų reikalavimų. Valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė leisti draudimo subjektams ir kitiems finansų subjektams valdyti įstaigas, atsakingas už profesinių pensijų skyrimą.
- (20) Įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, yra finansinių paslaugų tiekėjai, kuriems tenka didžiulė atsakomybė už profesinių iš tarnauto laiko išmokų skyrimą, todėl jos turi atitikti tam tikrus būtiniausius riziką ribojančius standartus, taikomus jų veiklai ir darbo sąlygoms.
- (21) Tam tikrose valstybėse narėse yra daugybė įstaigų, todėl būtinas pragmatiškas sprendimas dėl išankstinio leidimų suteikimo įstaigoms. Tačiau, jeigu įstaiga nori valdyti sistemą kitoje valstybėje narėje, turėtų būti reikalaujamas išankstinis leidimas, suteiktas buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos.
- (22) Kiekviena valstybė narė turėtų reikalauti, kad kiekviena jos teritorijoje esanti įstaiga rengtų metinę finansinę atskaitomybę ir metines ataskaitas, atsižvelgdama į kiekvieną įstaigos valdomą pensijų sistemą ir, kai taikoma, kiekvienos pensijų sistemos metinę finansinę atskaitomybę ir metines ataskaitas. Metinė finansinė atskaitomybė ir metinės ataskaitos, atspindinčios tikrąją įstaigos turto, išsipareigojimų ir finansų būklę pagal kiekvieną įstaigos valdomą pensijų sistemą ir tinkamai patvirtintos įgalioto asmens, yra pagrindinis sistemos narių ir išmokų gavėjų bei kompetentingų institucijų informacijos šaltinis. Jos visų pirma leidžia kompetentingoms institucijoms stebėti įstaigos finansinį patikimumą ir įvertinti, ar įstaiga gali vykdyti visus savo sutartinius išsipareigojimus.

- (23) Tinkamas pensijų sistemos narių ir išmokų gavėjų informavimas yra ypač svarbus. Tai visų pirma taikytina prašymams suteikti informaciją apie įstaigos finansinį patikimumą, sutartines taisykles, išmokas ir faktinį sukaupų pensijų sumų finansavimą, investicijų politiką ir rizikų bei sąnaudų valdymą.
- (24) Įstaigos investicijų politika yra lemiamas profesinių pensijų saugumo ir prieinamumo veiksnys. Todėl įstaigos turėtų parengti ir ne rečiau kaip kartą per trejus metus patikslinti investavimo principų ataskaitą. Su ja turėtų būti leidžiama susipažinti kompetentingoms institucijoms ir kiekvienos pensijų sistemos nariams bei išmokų gavėjams, gavus jų prašymą.
- (25) Kad kompetentingos institucijos galėtų atlikti įstatymais numatytas funkcijas, joms turėtų būti suteikiamos atitinkamos teisės į informaciją ir intervencijos įgaliojimai įstaigų ir jas valdančių asmenų atžvilgiu. Jeigu įstaiga, atsakinga už profesinių pensijų skyrimą, tokias esminės svarbos funkcijas kaip investicijų valdymas, informacinės technologijos arba apskaita perduoda kitoms bendrovėms (išnuomoja), turėtų būti galimybė taip praplėsti teises į informaciją ir intervencijos įgaliojimus, kiek jie apimtų šias išnuomotas funkcijas ir būtų galima patikrinti, ar ši veikla atliekama pagal priežiūros taisykles.
- (26) Riziką ribojantis techninių atidėjimų apskaičiavimas yra esminė sąlyga, užtikrinanti ištarnauto laiko išmokų mokėjimo išipareigojimų vykdymą. Techniniai atidėjimai turėtų būti apskaičiuojami taikant pripažintus aktuarinius metodus ir tvirtinami kvalifikuotų asmenų. Didžiausios palūkanos normos turėtų būti parenkamos ribojant riziką pagal atitinkamas nacionalines taisykles. Mažiausios techninių atidėjimų sumos turėtų pakakti tiek tolesniam išmokų gavėjams jau mokamų išmokų mokėjimui, tiek ir atspindėti išipareigojimus, atsirandančius dėl narių sukaupų teisių gauti pensiją.
- (27) Įstaigų draudžiamos rizikos labai skiriasi kiekvienoje valstybėje narėje. Todėl buveinės valstybėms narėms reikėtų sudaryti galimybes techninių atidėjimų apskaičiavimui taikyti papildomas taisykles, kurios yra išsamesnės už nustatytąsias šioje direktyvoje.
- (28) Pakankamas ir tinkamas turtas techniniams atidėjimams padengti apsaugo pensijų sistemos narių ir išmokų gavėjų interesus, jeigu remiantysis subjektas tampa nemokiu. Valstybėse narėse taikomų priežiūros principų abipusis pripažinimas, ypač tarpvalstybinės veiklos atvejais, reikalauja, kad techniniai atidėjimai visada būtų visiškai finansuojami.
- (29) Jeigu įstaiga nedirba tarpvalstybiniu mastu, valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė leisti nevisišką finansavimą, jeigu parengiamas tinkamas planas atstatyti visišką finansavimą ir jeigu tai nepažeidžia 1980 m. spalio 20 d. Tarybos direktyvos 80/987/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su darbuotojų apsauga jų darbdaviui tapus nemokiam, suderinimo ⁽¹⁾ reikalavimų.
- (30) Daugeliu atveju ne pati įstaiga, o remiantysis subjektas draudžia biometrinę riziką arba garantuoja tam tikras išmokas ar investicijų naudingumą. Tačiau tam tikrais atvejais pati įstaiga teikia tokias garantijas arba draudimą, o rėmėjo išipareigojimai dažniausia apribojami būtinų įmokų mokėjimu. Esant tokioms aplinkybėms, siūlomi produktai yra panašūs į gyvybės draudimo bendrovių produktus. Suinteresuotos įstaigos turėtų turėti bent tokias pačias papildomas nuosavas lėšas kaip ir gyvybės draudimo bendrovės.
- (31) Įstaigos yra ypač ilgalaikiai investuotojai. Šių įstaigų turimo turto išpirkimas paprastai negali būti atliekamas jokių kitų tikslų, išskyrus siekiant skirti ištarnauto laiko išmokas. Be to, siekiant tinkamai apsaugoti narių ir išmokų gavėjų teises, institucijoms turėtų būti suteikta galimybė turtą paskirstyti tokiu būdu, kuris tiksliai atitinka jų išipareigojimų pobūdį ir trukmę. Dėl šių aspektų reikalinga veiksminga priežiūra ir tokios investicijų taisyklės, kurios suteiktų įstaigoms pakankamai lankstumo priimti sprendimus dėl saugiausios ir veiksmingiausios investicijų politikos ir įpareigotų jas veikti ribojant riziką. Todėl „apdairaus žmogaus“ taisyklės laikymasis reikalauja, kad investicijų politika būtų pritaikyta prie konkrečios įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, narystės struktūros.
- (32) Priežiūros metodai ir jų taikymas skiriasi valstybėse narėse. Todėl valstybėms narėms turėtų būti suteikta tam tikra veiksmų laisvė pasirenkant tikslias investavimo taisykles, kurias jos norėtų taikyti jų teritorijoje esančioms įstaigoms. Tačiau šios taisyklės neturi riboti laisvo kapitalo judėjimo, nebent tai pagrįsta dėl rizikos ribojimo.
- (33) Būdamos ypač ilgalaikiais investuotojais su maža likvidumo rizika, įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, gali investuoti į nelikvidų turtą, pavyzdžiui, akcijas, bei į rizikos kapitalo rinkas neperžengdamos apdairumo ribų. Jos taip pat gali naudotis tarptautinės įvairovės teikiamais privalumais. Todėl neturėtų būti ribojamos investicijos į akcijas, rizikos kapitalo rinkas ir valiutas, išskyrus tas, kuriomis išreikšti išipareigojimai, nebent jos nepagrįstos rizikos ribojimu.

(1) OL L 283, 1980 10 28, p. 23. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/74/EB (OL L 270, 2002 10 8, p. 10).

(34) Tačiau, jeigu įstaiga veikia keliose valstybėse, priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos gali pareikalauti taikyti investavimo į akcijas ir panašų turtą, kuriuo neleidžiama prekiauti įprastoje rinkoje, į akcijas ir kitas to paties subjekto išleistas finansines priemones arba į turtą, išreikštą neatitinkančiomis valiutomis, ribas, jeigu šios taisyklės taikomos ir priimančiojoje valstybėje narėje esančioms įstaigoms.

(35) Apribojimai, taikomi įstaigoms laisvai pasirenkant patvirtintus turto valdytojus ir saugotojus, riboja konkurenciją vidaus rinkoje ir todėl turėtų būti panaikinti.

(36) Nepažeidžiant nacionalinių socialinių ir darbo teisės aktų dėl pensijų sistemos organizavimo, įskaitant privalomąją narystę ir kolektyvinių derybų susitarimų rezultatų, įstaigoms turėtų būti sudaryta galimybė teikti paslaugas kitose valstybėse narėse. Joms turėtų būti leidžiama priimti rėmimą iš kitose valstybėse narėse esančių subjektų ir valdyti pensijų sistemas, kurioms priklauso nariai iš daugiau kaip vienos valstybės narės. Tai potencialiai užtikrintų šių įstaigų masto ekonomiją, pagerintų šios Bendrijos ūkio šakos konkurencingumą ir palengvintų darbo jėgos mobilumą. Tam reikalingas abipusis riziką ribojančių standartų pripažinimas. Tinkamą šių riziką ribojančių standartų taikymą turėtų prižiūrėti buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos, jeigu nenurodyta kitaip.

(37) Įstaiga, pasinaudojusi teise vienoje valstybėje narėje valdyti profesinių pensijų sistemą, sukurtą kitoje valstybėje narėje, turėtų laikytis visų socialinės ir darbo tiesės nuostatų, galiojančių priimančiojoje valstybėje narėje tiek, kiek jos taikomos profesinėms pensijoms, pavyzdžiui, nuostatų dėl pensijų išmokų apibrėžimo ir mokėjimo bei teisės gauti pensiją perleidimo sąlygų.

(38) Jeigu sistemoje turtas ir išipareigojimai skiriami tik profesinėms pensijoms, šios direktyvos nuostatos atskirai taikomos tai sistemai.

(39) Svarbu numatyti valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą priežiūros srityje ir šių institucijų bei Komisijos bendradarbiavimą kitose srityse. Siekdamas atlikti savo pareigas ir prisidėti prie nuoseklaus bei savalaikio šios direktyvos įgyvendinimo, kompetentingos institucijos turėtų viena kitai teikti informaciją, būtiną šios direktyvos nuostatomis taikyti. Komisija pareiškė ketinanti įkurti priežiūros komitetą, kuris skatintų nacionalinių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, koordinavimą ir keitimąsi nuomonėmis, ir skatinti nuoseklų šios direktyvos įgyvendinimą.

(40) Kadangi pačios valstybės narės negali tinkamai pasiektų pasiūlytų veiksmų, kurių esmė yra sukurti teisinį Bendrijos pagrindą įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, tikslo bei, atsižvelgiant į veiksmų mastą ir poveikį, jį gali geriau pasiekti Bendrija, vadovaudamasi Sutarties 5 straipsnyje įtvirtintu subsidarumo principu Bendrija gali patvirtinti priemones. Vadovaujantis minėtame straipsnyje įtvirtintu proporcingumo principu, ši direktyva nenumato nieko, kas nėra būtina siekiant šio tikslo,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Ši direktyva nustato įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklos pradėjimo ir vykdymo taisykles.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Ši direktyva taikoma įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą. Jeigu pagal nacionalinę teisę įstaigos, atsakingos už profesinių pensijų skyrimą, neturi juridinio asmens statuso, valstybės narės šią direktyvą taiko šioms įstaigoms arba, vadovaujantis šio straipsnio 2 dalimi, įgaliojams subjektams, kurie atskirai už jų valdymą ir kurie veikia jų vardu.

2. Ši direktyva netaikoma:

a) įstaigoms, valdančioms socialinės apsaugos sistemas, kurioms taikomas Reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 ⁽¹⁾ ir Reglamentas (EEB) Nr. 574/72 ⁽²⁾;

⁽¹⁾ 1971 m. birželio 14 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje (OL L 149, 1971 7 5, p. 2). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1386/2001 (OL L 187, 2001 7 10, p. 1).

⁽²⁾ 1972 m. kovo 21 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 574/72, nustatantis Reglamento (EEB) Nr. 1408/71 dėl socialinės apsaugos sistemų taikymo pagal darbo sutartį dirbantiems asmenims, savarankiškai dirbantiems asmenims ir jų šeimos nariams, judantiems Bendrijoje, įgyvendinimo tvarką (OL L 74, 1972 3 27, p. 1). Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos reglamentu (EB) Nr. 410/2002 (OL L 62, 2002 3 5, p. 17).

- b) įstaigoms, kurioms taikoma Direktyva 73/239/EEB ⁽¹⁾, Direktyva 85/611/EEB ⁽²⁾, Direktyva 93/22/EEB ⁽³⁾, Direktyva 2000/12/EB ⁽⁴⁾ ir Direktyva 2002/83/EB ⁽⁵⁾;
- c) įstaigoms, veikiančios einamųjų įmokų pensinio draudimo pagrindu;
- d) įstaigoms, kuriose remiančiųjų subjektų darbuotojai neturi juridinės teisės gauti išmokas, o remiantysis subjektas gali bet kada išpirkti turtą ir nebūtinai įvykdyti savo įsipareigojimus dėl ištarnauto laiko išmokų mokėjimo;
- e) bendrovėms, naudojančioms sistemas, pagal kurias įsipareigojimai atspindimi tik balanse, kad savo darbuotojams išmokėtų ištarnauto laiko išmokas.

3 straipsnis

Taikymas įstaigoms, valdančioms socialinės apsaugos sistemas

Įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, kurios valdo ir privalomasias su darbu susijusias pensijų sistemas, laikomas socialinės apsaugos sistemomis, kurioms taikomi Reglamentai (EEB) Nr. 1408/71 ir (EEB) Nr. 574/72, ši direktyva taikoma jų neprivalomojo profesinių pensijų skyrimo verslui. Šiuo atveju įsipareigojimai ir atitinkamas turtas yra skirti tik profesinėms pensijoms ir jų negalima perkelti į privalomų pensijų sistemas, kurios laikomos socialinės apsaugos sistemomis, arba atvirkščiai.

4 straipsnis

Neprivalomas taikymas įstaigoms, kurioms taikoma Direktyva 2002/83/EB

Buveinės valstybės narės gali nuspręsti taikyti šios direktyvos 9–16 straipsnių ir 18–20 straipsnių nuostatas draudimo įmonių, kurioms taikoma Direktyva 2002/83/EB, profesinių pensijų skyrimo verslui. Šiuo atveju minėtojo verslo turtas ir

įsipareigojimai yra skirti tik profesinėms pensijoms, valdomi ir organizuojami atskirai nuo kitos draudimo įmonės veiklos ir jų negalima perkelti.

Tokiu atveju ir tik tiek, kiek tai susiję su profesinių pensijų skyrimo verslu, draudimo įmonėms netaikomi Direktyvos 2002/83/EB 20–26 straipsniai bei 31 ir 36 straipsniai.

Buveinės valstybė narė užtikrina, kad kompetentingos institucijos arba už draudimo įmonių, kurioms taikoma Direktyva 2002/83/EB, priežiūrą atsakingos institucijos atlikdamos priežiūrą tikrina, ar atitinkamas profesinių pensijų skyrimo verslas yra griežtai atskirtas.

5 straipsnis

Nedidelės pensijų įstaigos ir įstatymais numatytos sistemos

Išskyrus 19 straipsnį, valstybės narės gali nuspręsti netaikyti visos šios direktyvos arba jos dalies bet kuriai jų teritorijoje esančiai įstaigai, kuri valdo pensijų sistemas, kurių bendras narių skaičius mažesnis kaip 100. Atsižvelgiant į 2 straipsnio 2 dalį, šioms įstaigoms vis tiek suteikiama teisė šią direktyvą taikyti savanoriškai. 20 straipsnis gali būti taikomas tik tada, jeigu taikomos visos kitos šios direktyvos nuostatos.

Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 9–17 straipsnių įstaigoms, jeigu profesinės pensijos skiriamos pagal jų statutą, kaip numatyta teisės aktuose, ir jas garantuoja valdžios institucija. 20 straipsnis gali būti taikomas tik tada, jeigu taikomos visos kitos šios direktyvos nuostatos.

6 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje:

- a) „įstaiga, atsakinga už profesinių pensijų skyrimą“ arba „įstaiga“ – įstaiga, nepriklausomai nuo jos juridinės formos, veikianti finansavimo pagrindu, įsteigta atskirai nuo bet kurio remiančiojo subjekto arba įmonės, ištarnauto laiko išmokoms skirti pagal profesinę veiklą, remiantis susitarimu arba sutartimi, sudaryta:
 - individualiai arba kolektyviai darbdavio (-ių) ir darbuotojo (-ų) arba jų atitinkamų atstovų arba
 - su savarankiškai dirbančiais asmenimis pagal buveinės ir priimančiosios valstybės narės teisės aktus,
 kuri užsiima tiesiogiai su tuo susijusia veikla;
- b) „pensijų sistema“ – sutartis, susitarimas, patikos dokumentas arba taisyklės, nustatančios skiriamas ištarnauto laiko išmokas ir taikomus reikalavimus;
- c) „remiantysis subjektas“ – bet kuri įmonė arba kita organizacija, nepriklausomai nuo to, ar jai priklauso arba ją sudaro vienas arba daugiau juridinių arba fizinių asmenų, veikiantis kaip darbdavys arba savarankiškai dirbantis asmuo, arba bet kuris jų derinys, mokantis įnašus įstaigai, atsakingai už profesinių pensijų skyrimą;

(1) 1973 m. liepos 24 d. Pirmoji Tarybos direktyva 73/239/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginio draudimo, išskyrus gyvybės draudimą, veiklos pradėjimu ir vykdymu, suderinimo (OL L 228, 1973 8 16, p. 3).

Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/13/EB (OL L 77, 2002 3 20, p. 17).

(2) 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 375, 1985 12 31, p. 3). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/108/EB (OL L 41, 2002 2 13, p. 35).

(3) 1993 m. gegužės 10 d. Tarybos direktyva 93/22/EEB dėl investicinių paslaugų vertybinių popierių srityje (OL L 141, 1993 6 11, p. 27). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/64/EB (OL L 290, 2000 11 17, p. 27).

(4) 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 126, 2000 5 26, p. 1). Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2000/28/EB (OL L 275, 2000 10 27, p. 37).

(5) 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo (OL L 345, 2002 12 19, p. 1).

- d) „ištarnauto laiko išmokos“ – išmokos, mokamos sulaukus arba tikintis sulaukti pensinio amžiaus, arba, jeigu jos papildo šias išmokas ir yra skiriamos kaip pagalbinės išmokos, mokamos mirties, negalios arba darbo nutraukimo atveju, naudojamos paramos mokėjimų arba paslaugų pavidalu ligos, skurdo arba mirties atveju. Siekiant padidinti finansinį saugumą išėjus į pensiją, šioms išmokoms dažniausiai suteikiamas mokėjimų iki gyvos galvos pavidalas. Tačiau tai gali būti ir laikinieji arba vienkartiniai mokėjimai.
- e) „narys“ – asmuo, kurio profesinė veikla suteikia arba suteiks jam arba jai teisę gauti ištarnauto laiko išmokas pagal pensijų sistemos nuostatas;
- f) „išmokų gavėjas“ – asmuo, gaunantis ištarnauto laiko išmokas;
- g) „kompetentingos institucijos“ – nacionalinės valdžios institucijos, paskirtos atlikti šioje direktyvoje numatytas pareigas;
- h) „biometrinės rizikos“ – rizikos, susijusios su mirtimi, negalia ir ilgaamžiškumu;
- i) „buveinės valstybė narė“ – valstybė narė, kurioje yra įstaigos registruota buveinė ir jos pagrindinė administracija arba, jeigu ji neturi buveinės, jos pagrindinė administracija;
- j) „priimančioji valstybė narė“ – valstybė narė, kurios socialinė ir darbo teisė, susijusi su profesinių pensijų sistemomis, taikoma remiančiojo subjekto ir narių santykiams.

7 straipsnis

Įstaigos veikla

Kiekviena valstybė narė reikalauja, kad jos teritorijoje esančios įstaigos apsiribotų tik su ištarnauto laiko išmokomis susijusiomis operacijomis ir iš to kylančia veikla.

Jeigu, kaip numatyta 4 straipsnyje, draudimo įmonė valdo profesinių pensijų skyrimo verslą tam tikrą turtą ir išipareigojimus skirdama tik profesinėms pensijoms, toks turtas ir išipareigojimai turi būti susiję tik su ištarnauto laiko išmokų skyrimo operacijomis ir iš to tiesiogiai kylančia veikla.

8 straipsnis

Juridinis remiančiųjų subjektų ir įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, atskyrimas

Kiekviena valstybė narė užtikrina juridinį remiančiųjų subjektų ir įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, atskyrimą, kad įstaigos turtas būtų apsaugotas remiančiojo subjekto bankroto atveju, atsižvelgiant į jos narių ir išmokų gavėjų interesus.

9 straipsnis

Veiklos sąlygos

1. Kiekviena valstybė narė kiekvienos jos teritorijoje esančios įstaigos atveju užtikrina, kad:

- a) kompetentinga priežiūros institucija įregistruoja įstaigą nacionaliniame registre arba išduoda jai leidimą; 20 straipsnyje nurodytos tarpvalstybinės veiklos atveju registre turėtų būti nurodytos valstybės narės, kuriose veikia įstaiga;
- b) įstaigą veiksmingai valdo gerą reputaciją turintys asmenys, kurie patys turi pakankamos profesinės kvalifikacijos ir patirties arba samdo tinkamos profesinės kvalifikacijos ir patirties turinčius konsultantus;
- c) buvo įgyvendintos tinkamai parengtos taisyklės dėl bet kurios įstaigos valdomos pensijų sistemos funkcionavimo, o nariams buvo tinkamai pranešta apie šias taisykles;
- d) visus techninius atidėjimus apskaičiuoja ir patvirtina aktuarijus arba kitas šios srities specialistas, įskaitant auditorių, pagal nacionalinius teisės aktus, remiantis buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų pripažintais aktuariniais metodais;
- e) kai remiantysis subjektas garantuoja ištarnauto laiko išmokų mokėjimą, jis išipareigoja skirti pastovų finansavimą;
- f) nariai yra pakankamai informuoti apie pensijų sistemos reikalavimus, visų pirma apie:
- i) pensijų sistemos šalių teises ir išipareigojimus;
- ii) su pensijų sistema susijusias finansines, technines ir kitas rizikas;
- iii) šių rizikų pobūdį ir pasiskirstymą.

2. Vadovaudamasi subsidiarumo principu ir tinkamai atsižvelgdamos į socialinės apsaugos sistemų siūlomų pensijų išmokų dydį, valstybės narės gali numatyti, kad nariams gali būti siūlomas ilgaamžiškumo ir negalios draudimas, maitintojo netekusių asmenų draudimas ir garantija dėl įnašų grąžinimo kaip papildomų išmokų, jeigu darbdaviai ir darbuotojai arba atitinkami jų atstovai taip susitaria.

3. Valstybė narė gali taikyti kitus reikalavimus jos teritorijoje esančios įstaigos veiklos sąlygoms, siekdama užtikrinti tinkamą narių ir išmokų gavėjų interesų apsaugą.

4. Valstybė narė gali leisti arba iš jos teritorijoje esančių įstaigų reikalauti patikėti visų šių įstaigų arba jų dalies valdymą kitiems subjektams, veikiantiems šių įstaigų vardu.

5. 20 straipsnyje nurodytos tarpvalstybinės veiklos atveju, įstaigos veiklos sąlygoms būtinas išankstinis buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų leidimas.

10 straipsnis

Metinė finansinė atskaitomybė ir metinės ataskaitos

Kiekviena valstybė narė reikalauja, kad kiekviena jos teritorijoje esanti įstaiga parengtų metinę finansinę atskaitomybę ir metines ataskaitas, atsižvelgdama į kiekvieną įstaigos valdomą pensijų sistemą ir, kai taikoma, kiekvienos pensijų sistemos metinę finansinę atskaitomybę ir metines ataskaitas. Metinė finansinė atskaitomybė ir metinės ataskaitos atspindi tikrąją ir teisingą įstaigos turto, įsipareigojimų ir finansų būklę. Metinėje finansinėje atskaitomybėje ir ataskaitose pateikiama informacija yra nuosekli, suprantama, teisingai pateikta ir tinkamai patvirtinta įgaliotų asmenų, kaip numatyta nacionalinėje teisėje.

11 straipsnis

Nariams ir išmokų gavėjams suteikiama informacija

1. Priklausomai nuo nustatytos pensijų sistemos pobūdžio, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kiekviena jos teritorijoje esanti įstaiga suteikia bent jau šiame straipsnyje nurodytą informaciją.

2. Nariai ir išmokų gavėjai ir (arba), kai taikoma, jų atstovai gauna:

- a) pateikę prašymą, 10 straipsnyje minėtą metinę finansinę atskaitomybę ir metines ataskaitas bei, jeigu įstaiga yra atsakinga daugiau kaip už vieną sistemą, metinę finansinę atskaitomybę ir metines ataskaitas susijusias su konkrečia jų pensijų sistema;
- b) per pagrįstą laiką visą reikalingą informaciją apie pensijų sistemos taisyklių pasikeitimus.

3. Nariams ir išmokų gavėjams ir (arba), kai taikoma, jų atstovams, gavus jų prašymą, pateikiama susipažinti investicijų politikos principų ataskaita, nurodyta 12 straipsnyje.

4. Kiekvienas narys, pateikęs prašymą, gauna išsamią ir esminę informaciją apie:

- a) tikslinį ištarnauto laiko išmokų dydį, jei taikoma;
- b) išmokų darbo netekimo atveju dydį;
- c) jeigu narys prisiima investicijų riziką, investavimo galimybes, jei taikoma, ir faktinį investicijų portfelį bei informaciją apie rizikos tikimybę ir su investicijomis susijusias sąnaudas;
- d) susitarimus, susijusius su teisės gauti pensiją perdavimu kitai įstaigai, atsakingai už profesinių pensijų skyrimą, nutraukus darbo santykius.

Kasmet nariai gauna glaustą įstaigos būklės ir esamo jų sukauptų atskirai priklausančių sumų finansavimo dydžio aprašą.

5. Išeidamas į pensiją arba kada jam priklauso gauti kitas išmokas, kiekvienas išmokų gavėjas gauna atitinkamos informacijos apie jam priklausančias išmokas ir atitinkamas mokėjimo galimybes.

12 straipsnis

Investavimo politikos principų ataskaita

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kiekviena jos teritorijoje esanti įstaiga raštu parengia ir ne rečiau kaip kartą per trejus metus patikslina investavimo politikos principų ataskaitą. Ši ataskaita turi būti nedelsiant patikslinta, jeigu atsiranda esminių investavimo politikos pakitimų. Valstybės narės numato, kad šioje ataskaitoje išdėstomi bent jau tokie klausimai kaip investicijų rizikos įvertinimo metodai, įgyvendinti rizikos valdymo procesai ir strateginis turto paskirstymas, priklausomai nuo pensijų įsipareigojimų pobūdžio ir trukmės.

13 straipsnis

Kompetentingoms institucijoms teikiama informacija

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad kiekvienos jos teritorijoje esančios įstaigos atžvilgiu kompetentingos institucijos turi įgaliojimų ir priemonių, kurios būtinos:

- a) reikalauti, kad įstaiga, jos direktorių tarybos nariai ir kiti vadovai arba direktoriai ar įstaigą kontroliuojantys asmenys pateiktų informaciją apie visus veiklos klausimus arba perduotų visus verslo dokumentus;
- b) prižiūrėti įstaigos ir kitų bendrovių arba įstaigų tarpusavio santykius, kai įstaigos šioms bendrovėms arba įstaigoms perduoda (išnuomoja) funkcijas, jeigu tai turi įtakos įstaigos finansų būklei arba iš esmės susiję su veiksminga priežiūra;
- c) pastoviai gauti investavimo politikos principų ataskaitą, metinę finansinę atskaitomybę ir metines ataskaitas bei visus priežiūrai būtinus dokumentus. Tai gali būti šie dokumentai:

- i) vidinės tarpinės ataskaitos;
- ii) aktuariniai vertinimai ir išsamios prielaidos;
- iii) turto-atsakomybės tyrimai;
- iv) investavimo politikos principų laikymosi įrodymai;
- v) įrodymai, kad įnašai buvo mokami kaip numatyta;
- vi) asmenų, atsakingų už 10 straipsnyje nurodytų metinių ataskaitų auditą, ataskaitos;

d) atlikti įstaigos patalpų ir, kai taikoma, išnuomotų funkcijų patikrinimus vietoje, siekiant nustatyti ar veikla užsiimama pagal priežiūros taisykles.

14 straipsnis

Kompetentingų institucijų intervenciniai įgaliojimai ir pareigos

1. Kompetentingos institucijos reikalauja, kad kiekviena jų teritorijoje esanti įstaiga turėtų patikimą administracinę ir apskaitos tvarką bei reikiamus vidaus kontrolės mechanizmus.

2. Kompetentingos institucijos turi įgaliojimus imtis bet kurių priemonių, įskaitant, tam tikrais atvejais, administracinių arba finansinių priemonių bet kurios jų teritorijoje esančios įstaigos arba jai vadovaujančio asmens atžvilgiu, kurios yra tinkamos ir būtinos užkirsti kelią arba atitaisyti bet kuriuos pažeidimus, kenkiančius narių ir išmokų gavėjų interesams.

Jos gali apriboti arba uždrausti laisvai disponuoti įstaigos turtu, jeigu, visų pirma:

a) įstaiga nesuformavo pakankamų techninių atidėjamų visos veiklos atžvilgiu arba neturi pakankamai turto techniniams atidėjimams padengti;

b) įstaiga neturi reguliuojamų nuosavų lėšų.

3. Siekdamas apsaugoti narių ir išmokų gavėjų interesus, kompetentingos institucijos gali perleisti visus įgaliojimus, kuriuos jų teritorijoje esančią įstaigą valdantys asmenys turi pagal buveinės valstybės narės teisę, arba jų dalį specialiam atstovui, kuris gali naudotis šiais įgaliojimais.

4. Kompetentingos institucijos gali uždrausti arba apriboti jų teritorijoje esančios įstaigos veiklą, jeigu, visų pirma:

a) įstaiga nesugeba tinkamai apsaugoti narių ir išmokų gavėjų interesų;

b) įstaiga nebeatitinka veiklos sąlygų;

c) įstaiga grubiai pažeidžia savo įsipareigojimus pagal jai taikomas taisykles;

d) tarpvalstybinės veiklos atveju, įstaiga nesilaiko priimančiosios valstybės narės socialinės ir darbo teisės reikalavimų, taikomų profesinių pensijų srityje.

Bet kuris sprendimas uždrausti įstaigos veiklą pagrindžiamas tiksliais priežastimis ir apie jį pranešama šiai įstaigai.

5. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimai, priimti dėl įstaigos remiantis pagal šią direktyvą patvirtintų įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, gali būti apskundžiami teismams.

15 straipsnis

Techniniai atidėjimai

1. Buveinės valstybė narė užtikrina, kad profesinių pensijų sistemas valdančios įstaigos visada visai jų valdomų pensijų sistemai suformuoja reikiamą įsipareigojimų sumą, atitinkančią finansinius įsipareigojimus, atsirandančius dėl jų turimų pensijų sutarčių portfelio.

2. Buveinės valstybė narė užtikrina, kad profesinių pensijų sistemos valdančios įstaigos, jeigu jos draudžia nuo biometrinių rizikų ir (arba) garantuoja investavimo rezultatus ar tam tikrą išmokų dydį, suformuoja pakankamus techninius atidėjimus visai šių sistemų apimčiai.

3. Techniniai atidėjimai apskaičiuojami kiekvienais metais. Tačiau buveinės valstybė narė gali leisti juos apskaičiuoti kartą per trejus metus, jeigu įstaiga pateikia nariams ir (arba) kompetentingoms institucijoms tarpinių metų perskaičiavimų patvirtinimą arba ataskaitą. Patvirtinimas arba ataskaita atspindi patikslintą techninių atidėjamų plėtoją ir apdraustų rizikų pasikeitimus.

4. Techninių atidėjamų apskaičiavimą atlieka ir patvirtina aktuarijus arba kitas šios srities specialistas, įskaitant auditorių, pagal nacionalinius teisės aktus, remdamasis buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų pripažintais aktuariniais metodais ir vadovaudamasis šiais principais:

a) būtina techninių atidėjamų suma apskaičiuojama pagal pakankamai riziką ribojantį aktuarinį vertinimą, atsižvelgiant į visus įsipareigojimus dėl išmokų ir įmokų pagal įstaigos pensijų susitarimus. Ji turi būti pakankama toliau mokėti pensijoms ir išmokų gavėjams jau mokamas išmokas ir turi atspindėti įsipareigojimus, atsirandančius dėl narių sukauptų teisių gauti pensiją. Ekonominės ir aktuarinės prielaidos, naudojamos įsipareigojimams įvertinti, turi būti parenkamos ribojant riziką, atsižvelgiant, jei taikoma, į atitinkamą nepalankaus nukrypimo dydį;

b) didžiausios taikomos palūkanų normos parenkamos ribojant riziką ir nustatomos pagal visas buveinės valstybės narės taikytinas taisykles. Šios riziką ribojančios palūkanų normos nustatomos atsižvelgiant į:

— įstaigos turimo atitinkamo turto pelningumą ir būsimą investicijų grąžą ir (arba)

— aukštos kokybės arba Vyriausybės obligacijų rinkos pelningumą;

c) techniniams atidėjimams apskaičiuoti naudojamos biometrinės lentelės yra pagrįstos riziką ribojančiais principais, atsižvelgiant į pagrindines narių grupės ir pensijų sistemos charakteristikas, o ypač į numatomus atitinkamų rizikų pasikeitimus;

d) techninių atidėjimų apskaičiavimo metodas ir pagrindas kiekvienais finansiniais metais dažniausia išlieka toks pats. Tačiau pakeitimai gali būti pagrįsti, jeigu pasikeičia pagrindinių prie-laidų teisinės, demografinės arba ekonominės aplinkybės.

5. Buveinės valstybė narė techninių atidėjimų apskaičiavimui gali taikyti papildomus ir išsamesnius reikalavimus, kad būtų užtik-rinta pakankama narių ir išmokų gavėjų interesų apsauga.

6. Siekiant toliau derinti techninių atidėjimų apskaičiavimo taisykles, kurios gali būti pagrįstos, visų pirma dėl palūkanų normų ir kitų prielaidų, turinčių įtakos techninių atidėjimų dydžiui, Komisija kas du metus arba gavusi valstybės narės prašymą parengia ataskaitą apie tarpvalstybinės veiklos plėtros būklę.

Komisija siūlo bet kurias priemones, būtinas užkirsti kelią gali-miems iškraipymams, atsirandantiems dėl skirtingų palūkanų normų dydžių, ir apsaugoti bet kurios sistemos išmokų gavėjų ir narių interesus.

16 straipsnis

Techninių atidėjimų finansavimas

1. Buveinės valstybė narė reikalauja, kad kiekviena įstaiga visada turėtų pakankamo ir atitinkamo turto techniniams atidėjimams padengti visai valdomų pensijų sistemų apimčiai.

2. Buveinės valstybė narė gali leisti institucijai ribotą laiką turėti turto, kurio nepakanka techniniams atidėjimams padengti. Šiuo atveju kompetentingos institucijos reikalauja, kad įstaiga patvir-tintų konkretų ir įgyvendinamą atstatymo planą, kad vėl būtų užtikrintas šio straipsnio 1 dalies reikalavimų tenkinimas. Planui taikomi šie reikalavimai:

a) įstaiga parengia konkretų ir įgyvendinamą planą dėl turto, kurio reikia laiku visiškai padengti techninius atidėjimus, dydžio. Planas pateikiamas susipažinti nariams arba, kai tai-koma, jų atstovams ir (arba) jį turi patvirtinti buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos;

b) rengiant planą, atsižvelgiama į konkrečią įstaigos padėtį, visų pirma į jos turto ir išpareigojimų struktūrą, rizikos profilį, lik-vidumo planą, ištarnauto laiko išmokas turinčių teisę gauti asmenų amžių, pradines sistemas ir sistemas, pagal kurias per-einama nuo nefinansavimo prie visiško arba dalinio finansavimo;

c) jeigu pensijų sistema nutraukiama šioje straipsnio dalyje pir-miau minėtu laikotarpiu, įstaigos apie tai praneša buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms. Įstaiga nus-tato tvarką, pagal kurią turtas ir atitinkami išpareigojimai per-leidžiami kitai finansų įstaigai arba panašiam organui. Ši tvarka atskleidžiama buveinės valstybės narės kompetentingoms ins-titucijoms, o nariai arba, kai taikoma, jų atstovai supažindi-nami su bendruoju tvarkos apibūdinimu laikantis konfidencia-lumo principo.

3. 20 straipsnyje nurodytos tarpvalstybinės veiklos atveju, tech-niniai atidėjimai visada visiškai finansuojami visai valdomų pen-sijų sistemų apimčiai. Jeigu šie reikalavimai netenkinami, buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos įsikiša pagal 14 straipsnio nuostatas. Kad būtų laikomasi šio reikalavimo, buveinės valstybė narė gali reikalauti turtą ir išpareigojimus skirti tik profesinėms pensijoms.

17 straipsnis

Reguliuojamos nuosavos lėšos

1. Buveinės valstybė narė užtikrina, kad pensijų sistemas valdančios įstaigos, jeigu pati įstaiga, o ne remiantysis subjektas prisiima išpareigojimą drausti biometrinę riziką arba garantuoja tam tikrą investavimo rezultatą ar tam tikrą išmokų dydį, visada turi papil-domo techninius atidėjimus viršijančio turto, kurį gali panaudoti kaip rezervą. Jo dydis atspindi visų valdomų sistemų rizikos tipą ir turto pagrindą. Turtas yra be jokių iš anksto numatomų išpa-reigojimų ir naudojamas kaip apsaugos kapitalas, numatytų ir fak-tinių išlaidų bei pelno neatitikimams padengti.

2. Apskaičiuojant būtiną papildomo turto dydį taikomos Direk-tyvos 2002/83/EB 27 ir 28 straipsniuose nustatytos taisyklės.

3. Tačiau šio straipsnio 1 dalis netrukdo valstybėms narėms rei-kalauti, kad jų teritorijoje esančios įstaigos turėtų reguliuojamų nuosavų lėšų, arba nustatyti išsamesnes taisykles, jeigu jos pagrįstos rizikos ribojimu.

18 straipsnis

Investavimo taisyklės

1. Valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje esančios įstaigos investuotų pagal „apdairaus asmens“ taisyklę, o ypač taikydamos toliau išvardytas taisykles:

a) turtas investuojamas atsižvelgiant į narių ir išmokų gavėjų interesus. Galimo interesų konflikto atveju, įstaiga arba jos portfelį valdantis subjektas užtikrina, kad investuojama tik paisant narių ir išmokų gavėjų interesus;

- b) turtas investuojamas taip, kad būtų užtikrintas portfelio kaip visumos saugumas, kokybė, likvidumas ir pelningumas.

Turtas, skirtas techniniams atidėjimams padengti, investuojamas atsižvelgiant į numatomų būsimųjų išarnauto amžiaus išmokų pobūdį ir trukmę;

- c) turtas daugiausia investuojamas į reguliuojamas rinkas. Investicijos į turtą, kuriuo negalima prekiauti reguliuojamoje finansų rinkoje, niekada neturi viršyti riziką ribojančio dydžio;

- d) investicijos į išvestines finansines priemones galimos tada, jeigu jos padeda sumažinti investavimo rizikas arba padeda veiksmingai valdyti portfelį. Jos turi būti įvertinamos riziką ribojančiu pagrindu atsižvelgus į pagrindinį turtą ir įtraukiamos į įstaigos turto vertinimą. Įstaiga vengia padidintos rizikos tikimybės vienos sandorio šalies ir kitų išvestinių sandorių atžvilgiu;

- e) turtas yra investuojamas pakankamai įvairiai, kad būtų išvengta priklausomybės nuo vieno konkretaus turto, emitento arba įmonių grupės ir rizikos susikaupimo portfelyje.

Investicijos į turtą, kurį išleido tas pats emitentas arba tai pačiai grupei priklausantys emitentai, nėra laikomas įstaigos padidintos rizikos koncentracija;

- f) investicijos į remiantįjį subjektą negali sudaryti daugiau kaip 5 % viso portfelio ir, jeigu remiantysis subjektas priklauso grupei, investicijos į įmones, priklausančias tai pačiai grupei kaip ir remiantysis subjektas, negali sudaryti daugiau kaip 10 % portfelio.

Jeigu įstaigą remia keli subjektai, į šiuos remiančiuosius subjektus investuojama ribojant riziką ir atsižvelgiant į tinkamos įvairovės poreikį.

Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti e ir f punktuose nurodytų reikalavimų investicijoms į Vyriausybės obligacijas.

2. Buveinės valstybė narė draudžia įstaigai skolintis arba būti garantu trečiųjų šalių vardu. Tačiau valstybės narės gali leisti įstaigoms šiek tiek skolintis tik likvidumui išlaikyti ir tik laikinai.

3. Valstybės narės nereikalauja, kad jų teritorijoje esančios įstaigos investuotų į konkrečias turto kategorijas.

4. Nepažeidžiant 12 straipsnio, valstybės narės nereikalauja išankstinio jų teritorijoje esančių įstaigų arba jų investicijų valdymo sprendimų dėl investicijų patvirtinimo ir netaiko sistemingo pranešimo apie juos reikalavimų.

5. Pagal šio straipsnio 1–4 dalių nuostatas valstybės narės gali jų teritorijoje esančioms įstaigoms nustatyti išsamesnes taisykles, įskaitant kiekybines, jeigu jos pagrįstos rizikos ribojimu, kad būtų atspindėta visa šių įstaigų valdomų pensijų sistemų apimtis.

Valstybės narės visų pirma gali taikyti investicijų nuostatas, panašias į Direktyvos 2002/83/EB nuostatas.

Tačiau valstybės narės nedraudžia įstaigoms:

- a) investuoti iki 70 % turto, kuriuo dengiami techniniai atidėjimai, arba viso portfelio, jeigu sistemų nariai prisiima investicijų riziką akcijomis, apyvarčiais vertybiniais popieriais, kurie laikomi akcijomis, ir įmonių obligacijomis, kuriomis leidžiama prekiauti reguliuojamose rinkose, ir nuspręsti dėl šių vertybinių popierių santykinės dalies investicijų portfelyje. Tačiau, jeigu tai pagrįsta rizikos ribojimu, valstybės narės gali taikyti mažesnę ribą įstaigoms, kurios siūlo pensijų produktus su ilgalaikę palūkanų normos garantija, prisiima investicijų riziką ir pačios teikia garantijas;

- b) investuoti iki 30 % turto, kuriuo dengiami techniniai atidėjimai, į turtą, išreikštą valiutomis, kurios skiriasi nuo įsipareigojimų valiutų;

- c) investuoti į rizikos kapitalo rinkas.

6. Šio straipsnio 5 dalis nevaržo valstybių narių teisės reikalauti, kad jų teritorijoje esančios įstaigos taikytų griežtesnes investavimo taisykles kiekvienu atskiru atveju, jeigu jos pagrįstos rizikos ribojimu, ypač atsižvelgiant į įstaigos prisiimtus įsipareigojimus.

7. 20 straipsnyje nurodytos tarpvalstybinės veiklos atveju, kiekvienos priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos gali reikalauti, kad antroje pastraipoje išdėstytos taisyklės būtų taikomos buveinės valstybėje narėje esančiai įstaigai. Šiuo atveju šios taisyklės taikomos tik tai įstaigos turto daliai, kuri atitinka tam tikroje priimančiojoje valstybėje narėje vykdomą veiklą. Be to, jos taikomos tik tada, jeigu tokios pačios arba griežtesnės taisyklės taikomos ir įstaigoms, esančioms priimančiojoje valstybėje narėje.

Pirmoje pastraipoje nurodytos taisyklės yra:

- a) įstaiga negali investuoti daugiau kaip 30 % šio turto į akcijas, kitus vertybinius popierius, kurie laikomi akcijomis, ir skolos vertybinius popierius, kuriais neleidžiama prekiauti reguliuojamoje rinkoje, arba įstaiga investuoja ne mažiau kaip 70 % šio turto į akcijas, kitus vertybinius popierius, kurie laikomi akcijomis, ir skolos vertybinius popierius, kuriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje rinkoje;

- b) įstaiga investuoja ne daugiau kaip 5 % šio turto į akcijas ir kitus vertybinius popierius, laikomus akcijomis, obligacijomis, skolos vertybinius popierius ir kitas pinigines bei kapitalo rinkos priemones, išleistas to paties subjekto, bei ne daugiau kaip 10 % šio turto į akcijas ir kitus vertybinius popierius, laikomus akcijomis, obligacijomis, skolos vertybinius popierius ir kitas pinigines bei kapitalo rinkos priemones, kurias išleido vienai grupei priklausantys subjektai;

c) įstaiga negali investuoti daugiau kaip 30 % šio turto į turtą, išreikštą kitomis valiutomis nei išreikšti išpareigojimai.

Kad būtų laikomasi šių reikalavimų, buveinės valstybė narė gali reikalauti, kad turtas būtų skirtas tik profesinėms pensijoms.

19 straipsnis

Valdymas ir saugojimas

1. Valstybės narės neriboja įstaigų teisės paskirti investicijų valdytojus, įsteigtus kitoje valstybėje narėje ir tinkamai įgaliotus užsiimti šia veikla, jų investicijų portfeliui valdyti, kaip numatyta Direktyvoje 85/611/EEB, 93/22/EEB, 2000/12/EB ir 2002/83/EB, bei nurodytą šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje.

2. Valstybės narės neriboja įstaigų teisės paskirti saugotojus, įsteigtus kitoje valstybėje narėje ir tinkamai įgaliotus užsiimti šia veikla, jų turtui saugoti, kaip numatyta Direktyvoje 93/22/EEB arba Direktyvoje 2000/12/EB arba patvirtintų kaip depozitarai taikant Direktyvą 85/611/EEB.

Šioje straipsnio dalyje minimos nuostatos nekliudo buveinės valstybei narei depozitarą arba globėją privaloma tvarka paskirti.

3. Kiekviena valstybė narė imasi veiksmų, būtinų tam, kad pagal jos nacionalinę teisę ir vadovaujantis 14 straipsniu būtų uždrausta laisvai disponuoti turtu, esančiu pas depozitarą arba globėją, esantį jos teritorijoje, jeigu gaunamas įstaigos buveinės valstybės narės prašymas.

20 straipsnis

Tarpvalstybinė veikla

1. Nepažeidžiant nacionalinių socialinių ir darbo teisės aktų dėl pensijų sistemų organizavimo, įskaitant nuostatas dėl privalomos narystės ir kolektyvinių derybų susitarimų rezultatų, valstybės narės leidžia jų teritorijoje esantiems subjektams remti įstaigas, atsakingas už profesinių pensijų skyrimą, turinčias leidimą veikti kitoje valstybėje narėje. Jos leidžia jų teritorijoje įgaliotoms įstaigoms, atsakingoms už profesinių pensijų skyrimą, priimti rėmimą iš subjektų, esančių kitų valstybių narių teritorijose.

2. Įstaiga, norinti priimti rėmimą iš remiančiojo subjekto, esančio kitos valstybės narės teritorijoje, turi gauti išankstinį buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų leidimą, kaip nurodyta 9 straipsnio 5 dalyje. Apie savo ketinimą priimti rėmimą iš kitos valstybės teritorijoje esančio remiančiojo subjekto įstaiga praneša buveinės valstybės narės, kurioje jai išduotas leidimas, kompetentingoms institucijoms.

3. Valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje esančios įstaigos, kurios siūlosi būti remiamos kitos valstybės narės teritorijoje esančių subjektų, kartu su 2 straipsnio dalyje numatytą pranešimu pateiktą šią informaciją:

a) priimančiąją (-iąsias) valstybę (-es) narę (-es);

b) remiančiojo subjekto pavadinimą;

c) pagrindines pensijų sistemos, kuri bus valdoma remiančiojo subjekto pavedimu, charakteristikas.

4. Jeigu buveinės valstybės narės kompetentinga institucija informuojama pagal šio straipsnio 2 dalį ir jeigu ji neturi priežasčių abejoti, kad įstaigos administracinė struktūra arba finansinė padėtis ar ją valdančių asmenų gera reputacija, profesinė kvalifikacija arba patirtis yra suderinama su priimančiojoje valstybėje narėje siūloma veikla, ji per tris mėnesius nuo visos šio straipsnio 3 dalyje nurodytos informacijos gavimo šią informaciją perduoda priimančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms ir atitinkamai apie tai praneša įstaigai.

5. Prieš įstaigai kitoje valstybėje narėje pradedant valdyti pensijų sistemą remiančiojo subjekto pavedimu, priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos per du mėnesius nuo šio straipsnio 3 dalyje nurodytos informacijos gavimo praneša buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms, jei taikoma, apie socialinės ir darbo teisės reikalavimus, taikomus profesinių pensijų srityje, pagal kuriuos priimančiojoje valstybėje narėje turėtų būti valdoma subjekto remiama pensijų sistema, ir visas taisykles, kurios turi būti taikomos pagal 18 straipsnio 7 dalį bei šio straipsnio 7 dalį. Buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos šią informaciją perduoda įstaigai.

6. Gavusi šio straipsnio 5 dalyje nurodytą pranešimą arba, jeigu pasibaigus šio straipsnio 5 dalyje nurodytam laikotarpiui negaunamas buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos pranešimas, įstaiga priimančiojoje valstybėje narėje gali pradėti valdyti subjekto remiamą pensijų sistemą pagal priimančiosios valstybės narės socialinės ir darbo teisės reikalavimus, taikomus profesinių pensijų srityje, ir visas taisykles, kurios turi būti taikomos pagal 18 straipsnio 7 dalį bei šio straipsnio 7 dalį.

7. Įstaigai, kurią remia kitoje valstybėje narėje esantis subjektas, dėl jos atitinkamų narių visų pirma taikomi visi informacijos reikalavimai, kuriuos priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos nustato toje valstybėje narėje esančioms įstaigoms, kaip numatyta 11 straipsnyje.

8. Priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos praneša buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms apie visus esminius priimančiosios valstybės narės socialinės ir darbo teisės reikalavimų, taikomų profesinių pensijų sistemų srityje, pasikeitimus, kurie gali turėti įtakos pensijų sistemos charakteristikoms, kiek tai susiję su pensijų sistemos, kurią remia priimančiojoje valstybėje narėje esantis subjektas, valdymu ir apie visų taisyklių, kurios turi būti taikomos pagal 18 straipsnio 7 dalį ir šio straipsnio 7 dalį, pasikeitimus.

9. Įstaigą nuolatos stebi priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos dėl to, ar jos veikla atitinka priimančiosios valstybės narės darbo ir socialinės teisės reikalavimus, taikomus profesinių pensijų sistemų srityje, kurie nurodyti šio straipsnio 5 dalyje, ir informacijos reikalavimus, nurodytus šio straipsnio 7 dalyje. Jeigu atliekant tokią priežiūrą nustatomi pažeidimai, priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos apie tai nedelsiant praneša buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms. Buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos, koordinuodamos veiksmus su priimančiosios valstybės narės kompetentingomis institucijomis, imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad įstaiga nutraukia nustatytą socialinės ir darbo teisės pažeidimą.

10. Jeigu, nepaisant priemonių, kurių ėmėsi buveinės valstybės narės kompetentingos institucijos, arba jeigu buveinės valstybėje narėje trūksta atitinkamų priemonių, įstaiga ir toliau pažeidžia taikytinas priimančiosios valstybės narės socialinės ir darbo teisės reikalavimų, taikomų profesinių pensijų sistemų srityje, nuostatas, priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos, apie tai pranešusios buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms, gali imtis atitinkamų priemonių, kurios užkirstų kelią arba kuriomis būtų baudžiama už vėlesnius pažeidimus, įskaitant, jei būtina, draudimą įstaigai priimančiojoje valstybėje narėje veikti remiančiojo subjekto pavedimu.

21 straipsnis

Valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimas

1. Valstybės narės tinkamu būdu užtikrina vienodą šios direktyvos taikymą pastoviai keisdamosi informacija ir patirtimi, siekdamos sukurti geriausią šios sferos veiklą ir glaudesnę bendradarbiavimą ir tai darydamos užkirsti kelią konkurencijos iškreipymams ir sukurti sąlygas, reikalingas neapsunkintai narystei abipus sienų.

2. Komisija ir valstybių narių kompetentingos institucijos glaudžiai bendradarbiauja, kad būtų lengviau prižiūrėti įstaigų, atsakingų už profesinių pensijų skyrimą, veiklą.

3. Kiekviena valstybė narė praneša Komisijai apie visus svarbesnius sunkumus, kylančius taikant šią direktyvą.

Komisija ir atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos tokius sunkumus išnagrinėja kaip įmanoma greičiau ir priima tinkamą sprendimą.

4. Praėjus keturiems metams nuo šios direktyvos įsigaliojimo, Komisija paskelbia ataskaitą, kurioje nagrinėjama:

- 18 straipsnio taikymas ir nacionalinių priežiūros sistemų derinimo pažanga bei
- 19 straipsnio 2 dalies antros pastraipos taikymas, o ypač valstybėse narėse vyraujančios depozitarų naudojimo ir jiems tenkančio vaidmens aplinkybės, tam tikrais atvejais.

5. Priimančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos gali paprašyti buveinės valstybės narės kompetentingų institucijų priimti sprendimą dėl įstaigos turto ir išpareigojimų paskyrimo profesinėms pensijoms, kaip numatyta 16 straipsnio 3 dalyje ir 18 straipsnio 7 dalyje.

22 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję iki 2005 m. rugsėjo 23 d., įgyvendina šią direktyvą. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

Valstybės narės, tvirtindamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3. Valstybės narės gali iki 2010 m. rugsėjo 23 d. atidėti 17 straipsnio 1 ir 2 dalies taikymą jų teritorijoje esančioms įstaigoms, kurios šio straipsnio 1 dalyje nurodytą dieną neturi būtino dydžio reguliuojamų nuosavų lėšų, privalomų pagal 17 straipsnio 1 ir 2 dalį. Tačiau įstaigos, norinčios valdyti pensijų sistemas tarpvalstybiniu pagrindu, kaip apibrėžta 20 straipsnyje, to negali daryti, kol jos nesilaiko šios direktyvos taisyklių.

4. Valstybės narės gali iki 2010 m. rugsėjo 23 d. atidėti 18 straipsnio 1 dalies f punkto taikymą jų teritorijoje esančioms įstaigoms. Tačiau įstaigos, norinčios valdyti pensijų sistemas tarpvalstybiniu pagrindu, kaip apibrėžta 20 straipsnyje, to negali daryti, kol jos nesilaiko šios direktyvos taisyklių.

23 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

24 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 2003 m. birželio 3 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

P. COX

Tarybos vardu

Pirmininkas

N. CHRISTODOULAKIS